

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ

**Формування системи художніх знань про види книжкової ілюстрації
в учнів 5 класу**

Виконала студентка IV курсу
групи ОМфмб–1–21–4.0д
спеціальності 014 Середня освіта
ОПП Середня освіта (Образотворче
мистецтво)
ОПС фаховий молодший бакалавр
Золотар Вероніка Вікторівна
Керівник: Вовченко М.П.

Рекомендовано до захисту
ЦК образотворчого мистецтва
і дизайну

Протокол від 17.05.2025р. №7

Голова ЦК Олена КАЗІМІРЕНКО

Захищено

Оцінка

Протокол ЕК від «__»____2025р. № __

Голова ЕК

Костянтин ЧЕРНЯВСЬКИЙ
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри дизайну НАОМА

Київ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ	
КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ	
1.1. Актуальність креативного мислення у школярів та поняття особливості креативного мислення.....	5
1.2. Значення образотворчого мистецтва у формуванні креативності....	7
1.3. Методичні підходи до розвитку креативності в учнів 5 класу за допомогою вивчення пейзажу	10
РОЗДІЛ 2 . ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС НАД ДИПЛОМНОЮ РОБОТОЮ	
2.1. Процес виникнення художнього задуму: пошук художнього задуму , композиції, вибір техніки	12
2.2. Реалізація художнього задуму. Технологія виконання творчої роботи	13
ВИСНОВКИ	15
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	17
ДОДАТКИ	19

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку освіти особливої актуальності набуває формування креативного мислення у школярів, що є важливою складовою гармонійного розвитку особистості та її успішної соціалізації. Креативність дозволяє учням не лише засвоювати навчальний матеріал, а й знаходити нестандартні рішення, генерувати нові ідеї, критично мислити та адаптуватися до змін у суспільстві. Саме тому питання розвитку креативного мислення у школярів середньої ланки, зокрема у 5 класі, є надзвичайно важливим для сучасної педагогіки образотворче мистецтво, як предмет, створює унікальні можливості для розвитку творчого потенціалу учнів. Під час вивчення теми «Пейзаж» школярі не лише опановують художні техніки, а й вчаться аналізувати, фантазувати, експериментувати з кольором, формою, композицією. Використання нетрадиційних технік, ігрових ситуацій, інтерактивних методів та індивідуальних творчих завдань сприяє формуванню у дітей уміння бачити світ по-новому, знаходити власні рішення та виражати свої почуття через мистецтво. З огляду на це, формування креативного мислення на уроках образотворчого мистецтва під час вивчення пейзажу є не лише актуальною, а й необхідною умовою сучасної освіти. Це дозволяє не лише розвивати художні здібності, а й формувати у школярів ключові компетентності, необхідні для їхньої майбутньої самореалізації.

Темою дипломної роботи є формування креативного мислення у учнів 5 класів під час вивчення пейзажу

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та перевірка ефективних педагогічних умов і методик, що сприяють формуванню креативного мислення у учнів 5 класів на уроках образотворчого мистецтва під час вивчення жанру пейзажу.

Об'єктом дослідження є процес формування креативного мислення у школярів у системі сучасної початкової та середньої освіти.

Предметом дослідження є педагогічні умови та прийоми формування креативного мислення учнів 5 класів під час вивчення пейзажу на уроках образотворчого мистецтва.

Було застосовано такі **методи дослідження** як описовий, системний.

Матеріалом роботи стали результати спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю учнів в 5 класі у процесі вивчення теми "Пейзаж" на уроках образотворчого мистецтва.

Дипломна робота має таку структуру: вступ, 2 розділи теоретичної та практичної частин, висновки, список використаних джерел та 5 додатків.

Обсяг дипломної роботи- 18 сторінки , а разом із додатками-22 сторінок

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ

1.1. Актуальність креативного мислення у школярів та поняття особливості креативного мислення

Освітня система має бути спрямована не на механічне запам'ятовувати фактів, а на розвиток умінь мислити, аналізувати, створювати нове. Це вимагає змін у методах навчання це інтерактивні завдання, проектна діяльність, групова робота, ситуаційне моделювання- усе це сприяє розвитку креативності. У сучасному світі, що швидко змінюється креативне мислення стає однією з ключових навичок, необхідних для успішного навчання, адаптації та самореалізації. Сучасний ринок праці потребує не лише фахівців із певними знаннями, а й творчих особистостей. Роботодавці дедалі більше цінують не стільки академічну успішність, скільки здатність генерувати ідеї, працювати в команді, розв'язувати складні завдання, швидко навчатися. Саме креативне мислення дає змогу людині бути конкурентноспособною. Для школяра креативне мислення- це не лише шлях до академічного успіху, а й засіб самовираження, розвитку уяви, впевненості в собі. На уроках, де дитина може вільно висловлювати думки, пропонувати нові ідеї, вона почувала себе залучною та мотивовуваною до навчання. Для школярів ця актуальність проявляється в підготовці до майбутніх робочих місця в майбутньому вимагатиме не стільки виконання рутинних завдань, скільки здатність знаходити нестандартні рішення, генерацій нових ідей та ефективна праця в умовах невизначеності. Розвиток креативного мислення у школярів є прямою інвестицією в їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Успішність у навчанні дозволяє креативному мисленню учням не просто запам'ятовувати інформацію, а й аналізувати її, встановлювати зв'язки, бачити проблему з різних сторін та пропонувати оригінальні підходи до її вирішення. Це сприяє глибокому розумінню матеріалу та підвищує академічну успішність. Розвиток креативного мислення та креативність нерозривно пов'язана з критичним мисленням щоб створити щось нове необхідно вміти оцінювати існуючі ідеї, виявляти їхні

недоліки та шукати шляхи вдосконалення. Особистісний розвиток креативного мислення сприяє розвитку уяви, інтуїції, гнучкості мислення, самостійності та ініціативності. Воно допомагає дітям краще пізнати себе, свої таланти та можливості, а також розвиває впевненість у власних силах. Вирішення повсякденних проблем навіть у повсякденному житті школярі стикаються з ситуаціями, що потребують креативного підходу, чи пошук шляхів досягнення особливих цілей. Вперше термін “креативність” було вжито психологом Д.Сімпсоном у 1922 році. Вчений вважав, що “креативність” це здатність людини відмовитися від стереотипних способів мислення, і “здатність до руйнування загальноприйнятого, звичайного порядку походження ідей у процесі мислення”. Основні особливості креативного мислення полягають в здатності генерувати безліч різноманітних ідей, варіантів та речень на одну й ту саму проблему. Це процес “розбіжності” думок, коли людина прагне знайти якомога більше можливих відповідей, не обмежуючи очевидними. Оригінальністю створення унікальних, незвичайних та несподіваних ідей, які відрізняються від традиційних чи загальноприйнятих. Гнучкість здатна легко переключатись між різними ідеями, підходами та стратегіями, відмовлятися від стереотипів та шаблонних рішень. Це дозволяє бачити проблеми з різних кутів та адаптуватися до нових умов. Стійкість до невизначеності це готовність працювати в умовах коли немає чітких інструкцій чи готових відповідей, та здатність знаходити вихід із складних ситуацій. Деталізація це є здатність розвивати початкові ідей, доповнювати їх деталями, перетворювати абстрактивні задуми в конкретні рішення чи продукти. Асоціативність важне вмінням встановлювати зв'язки між, здавалось б, непов'язаними поняттям, об'єктами чи явищами, що часто призводять до інсайтів та несподіваних відкриттів. Відкритись до нового це готовність сприймати нову інформацію, експериментувати та виходити за рамки звичного. Головне допитливість це прагнення досліджувати, ставити питання, шукати приховані значення та глибинні зв'язки. Отже сучасний світ висуває нові вимоги до особистості, де креативність стає однією з найважливіших компетентностей для успіху в будь-якій сфері життя. Розвиток креативного мислення у школярів є не просто бажаним доповненням до освітнього процесу, а життєво

необхідністю. Воно готує їх до майбутнього ринку праці, що постійно змінюється, сприяє ефективному засвоєнню знань та самореалізації, а також допомагає знаходити нестандартні рішення у повсякденних ситуаціях. Креативне мислення – це складний пізнавальний процес, що характеризується такими ключовими особливостями, як оригінальність, гнучкість, плавність, розробленість, асоціативність а також відкритість до нового досвіду та наполегливість. Це не лише здатність генерувати нові ідеї, а й вміння деталізувати їх, перетворювати на дієві рішення та долати стереотипи. У контексті навчального процесу образотворче мистецтво відіграє унікальну та незамінну роль у формуванні цих креативних якостей. Таким чином, інтеграція розвитку креативного мислення в освітній процес, особливо через призму образотворчого мистецтва, є невід'ємною частиною сучасної педагогіки. Це дозволяє не тільки розкрити творчий потенціал кожного учня, але й підготувати його до успішного та повноцінного життя в 21 столітті, де здатність мислити нестандартно є найціннішим активом.

1.2. Значення образотворчого мистецтва у формуванні креативності

Образотворче мистецтво відіграє надзвичайно важливу роль у формуванні та розвитку креативного мислення у школярів, адже воно є однією з найдоступніших і найефективніших форм самовираження та творчої діяльності. Розвитку уяви та фантазії полягає в малюванні, ліпленні, аплікації та інших видах образотворчої діяльності як стимулюють візуальне мислення та активізуючи уяви. Школяр вчиться створювати образи, комбінувати елементи, вгадувати нові світи та персонажів. Це є основою для дивергентного мислення, коли генерується безліч ідей, а не шукається одне правильне рішення стимулювання оригінальності в образотворчому мистецтві немає єдиного правильного способу вираження. Це заохочує школярів експериментувати з

кольорами, формами, композицією, матеріалами та техніками, що сприяє пошуку унікальних та нестандартних рішень. В формуванні гнучкості мислення під час творчого процесу учень часто стикається з несподіваними результатом або помилкою. Образотворче мистецтво вчить її адаптуватися, змінювати задуми, знаходити альтернативні шляхи для досягнення бажаного ефекту. Це розвиває гнучкість мислення та вміння виходити за рамки шаблонів. У розвитку асоціативного мислення створюючи художні образи, школярі вчаться встановлювати асоціативні зв'язки між різними елементами, емоціями та ідеями. У вираженні емоцій та думок є важливим мистецтво, воно дає можливість виразити свої почуття, емоції, ідеї та ставлення до світу через візуальні образи, що сприяє розвитку емоційного інтелекту та глибокому розумінню себе. Прикладом є один колір який може асоціюватися з певним настроєм, а форма з певним об'єктом. Це розширює їхні когнітивні можливості та здатність бачити приховані взаємозв'язки. У покращенні візуального сприйняття та спостережності щоб зобразити об'єкт чи явище, учню необхідно уважно його вивчити, помітити деталі, форми, кольори, тіні. Воно розвиває спостереження та глибину сприйняття навколишнього світу, що є важливою передумовою для творчого переосмислення дійсності. У емоційному вираженні та самопізнанні в образотворчому мистецтві є потужним засобом для вираження внутрішніх почуттів, емоцій та переживань, навіть тих, які складно висловити словами. Через малюнки учні можуть досліджувати свій внутрішній світ, пізнавати себе, що є важливим елементом для самореалізації та розвитку креативності. У розвитку дрібної моторики та координації робота з олівцями, пензлями, фарбами, глиною або іншими матеріалами покращує дрібну моторику рук, що, є своєю чергою, стимуляцією розвитку ділянок мозку, відповідальністю за мислення, мовлення, зорову та рухову пам'ять. Формування оригінальності та індивідуальності у школярів це відсутність "правильного" рішення на відміну від багатьох інших

предметів, в образотворчому мистецтві рідко є одне “правильне” рішення. Кожен учень має можливість інтерпретувати завдання по-своєму, виразити власне бачення. Це заохочує до пошуку унікальних шляхів і не боязні відрізняти від інших. Самостійні вибори та експерименти вчать учнів самостійно обирати кольори, матеріали, композиційні рішення, експерименти з різними техніками. Цей процес вибору та експерименти є ключовими для розвитку оригінального мислення. Також у розвитку цілеспрямованості та наполегливості є реалізація задуму через процес створення художнього твору від задуму до завершення вимагає зосередженості, терпіння та наполегливості. Учні вчаться давати розпочате до кінця, долати труднощі та шукати способи втілення своєї ідеї. Не дивлячись нінащо подолання труднощів не завжди має виходити все одразу. Однак у процесі мистецької діяльності школярі вчаться аналізувати свої дії, коригуватись їх та шукати нові шляхи для досягнення бажаного результату. Отже, у процесі вивчення образотворчого мистецтва в 5 класі відбувається активне формування креативного потенціалу учнів. Саме в цей період учні виявляють особливу чутливість до естетичних образів, прагнуть до самовираження та експериментування з новими формами і засобами художнього втілення своїх ідей. Образотворче мистецтво, як синтез візуального мислення та творчої діяльності, забезпечує сприятливе середовище для розвитку індивідуального підходу до вирішення завдань, стимулює фантазію та творчу ініціативу. Крім того, вивчення цього предмета сприяє розвитку важливих якостей необхідних для креативного мислення: відкритості до нового, гнучкості у міркуваннях, вмінню знаходити нестандартні підходи до розв’язання проблем. Через малювання, ліплення, аплікацію та інші види художньої діяльності учні не лише засвоюють базові знання про мистецтво, а й вчаться критично осмислювати побачене, аналізувати а й створювати власні образи. Тобто образотворче мистецтво є не лише навчальним предметом, а й

інструментом формування креативної особливості. Систематичного і методично виважена робота на уроках у 5 класі сприяє гарантійному розвитку учнів, розкриттю їхніх талантів і підготовці до подальшої творчої самореалізації в різних сферах життя.

1.3. Методичні підходи до розвитку креативності в учнів 5 класу за допомогою вивчення пейзажу

Креативність- це здатність учня створювати нові оригінальні ідеї, мислити нестандартно, шукати нетипові шляхи розв'язання завдань. У 5 класі важливо підтримати природу, та допитливість учнів і спрямувати її на розвиток творчих здібностей. Пейзаж як навчальний об'єкт дає широкі можливості для цього завдяки своїй багатогранності та емоційній насиченості. Інтегровані підходи у вивченні пейзажів в образотворчому мистецтві це малювання на тему Мій улюблений куточок природи або пейзаж моєї мрії. Також колажі з природних матеріалів (пісок, гілки, листя, квіти та т.д) або зображення з журналів. Вивчення технік передачі простору, кольору та настрою у пейзажі. Через музичне мистецтво вивчення пейзажу проходить через слухання творів, що відображають стан природи наприклад Гроза, Весна, Зимовий ранок. Створення музичних пейзажів виконуються за допомогою шумових інструментів або простих музичних засобів ритму дощук, вітру, шелесту листя. Трудове навчання відзначилося вивченням пейзажу через аплікацію, об'ємні макети пейзажів, вишивка або ліплення припордних об'єктів. Робота в групах над ландшафтним об'єктом наприклад вигаданий парк. В методичних прийомах для активізації креативного мислення є методи фантазування це уявити, що пейзаж ожив- як би він говорив, рухався. В методі організації це зміна пейзажу на основах однієї деталі наприклад, що буде, якщо замість сонця-місяць. В синектиці

пояснення природи за допомогою метафор Вітер-як... Творчі письмові завдання виконуються через створення казок, оповідань, пригод на тлі певного пейзажу. В загальних принципах розвитку креативності у школярів є важливо створювати атмосферу, де цінуються незвичні ідеї, де надається час для не оцінюваної практики. Також підтримується самостійне навчання та експериментування. Вчитель має уважно ставитися до нестандартних запитань, поважати різноманітність думок і демонструвати, що кожна ідея варта уваги. У основних методичних підходах відмічається використання творчих вправ і групових роботах це проведення вправ на розвиток уяви. Наприклад пропонування учням уявляти себе художниками, які створюють власну майстерню, або придумувати які предмети можуть бути в майстерні митця. До організації роботах в групах, де кожна група створює пейзаж певного типу гірський, міський, морський, сільській, використовуючи різні графічні засоби олівці, фломастери, ручки. Створення колективних мозаїк чи колажів, де кожен учасник додає свою деталь, розвиваючи співпрацю та здатність бачити ціле у деталях. В практичних художніх завдань є створення пейзажної композиції засобами графіки учні вчаться використовувати крапку, лінію, штрих, пляму для передачі настрою й атмосфери пейзажу. Заохочення учнів до експериментів із різними матеріалами та техніками це розширює їх уяву та фантазію. Створення школярам відкрити творче середовище це підтримка атмосфери довіри, де учні не бояться помилятися чи висловлювати незвичні ідеї. Отже, розвиток креативності під час вивчення пейзажу в 5 класі досягається завдяки поєднанню практичних художніх завдань, групових творчих вправ, розвитку асоціативного мислення та створенню відкритого середовища для експериментів. Важливо використовувати як образотворчі, так і словесні методи, заохочувати до самостійних пошуків і підтримувати індивідуальність кожного учня.

РОЗДІЛ 2. ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС НАД ДИПЛОМНОЮ РОБОТОЮ

2.1. Процес виникнення художнього задуму: пошук художнього задуму , композиції, вибір техніки

Задум виник із бажанням передати контрастність часу й простору спокію зими. Як символ вічності та змін, що настають у суспільстві. Картина стала втіленням споглядання двох світів традиційного минулого у вигляді старої хати та урбанізованого сьогодення-багатоповерхівки, що домінує на горизонті. Ці дві архітектури реальності об'єднує річка, що тече через центр композиції, відображаючи драматичне та барвисте небо.

Ідея ґрунтується на емоційному враженні від зимового заходу сонця, коли теплі фарби неба зустрічаються з холодною тишею снігу. Це викликає почуття ностальгії, внутрішнього спокою та водночас руху вперед. Композиція побудована лінійно-глибоким способом річка створює перспективу, веде око від переднього плану до горизонту. На лівому боці- стара сільська хата зігріта теплим світлом. На правому висотний сучасний будинок, що домінує на фоні. Їх розділяє річка, яка ніби дзеркало, поєднує ці світи в єдине ціле.

Акриловий живопис-це техніка малювання при якій використовуються акрилові фарби, ці фарби виготовлені на водній емульсії акрилової смоли і поєднуються у собі властивості акварель, темпер. У основних характеристик акрилового живопису є швидке висихання, яскраві та насичені кольори, стійкість та універсальність.

Я захоплювалася такими художниками як Архип Куїнджі-це майстер світла та простору, ефекти неба та референсів у його русі творчості, Боб Росс-поляризованого на простих зимових пейзажах часто використовував акрил та олію, Петро Левченко-український художник, який відтворював сільське життя та архітектуру.

Отже моя картина поєднує у собі поетичну тишу природи та урбаністичні мотиви, створюючи цілісний образ сучасного зимового пейзажу. Акрил як техніка дав змогу втілити задум емоційного, яскраво й структурно.

2.2. Реалізація художнього задуму. Технологія виконання творчої роботи

Для реалізації творчого задуму з зображенням міського пейзажу було дотримано план дій. Спочатку було обрано техніку в якій буде виконуватися композиція. Було обрано акриловий живопис та полотно 60 на 90, також пензлі та мастихін.

Виконуючи ескізи було створено композицію пейзажу, де на передньому плані було виконано озеро а на задньому старий дім та нові. Кольорова гама була виконана в пастельних кольорах рожевий, синій, фіолетовий, охра помаранчевий та білий.

Перший етапом виконання композиції на полотні це було вирішення світла та тіні. Були намічені тіні на озері та домі.

Під час другої прописки було закладено основні кольори неба. Було нанесено загальний тон снігу. Потім під час наступних етапів було додано деталі як контрастність. Під час виконання пейзажу важливо звернути увагу на сніг та світлотіні на ньому. Для передачі зимового пейзажу було додано ультрамариновий, фіолетовий та рожевий колір. Паралельно промальовка води надаючи їй певної текстури. Для заходу було використано помаранчеві та фіолетово-голубі кольори. Старий дім та нові було в імприматурі в яких використано помаранчевий, жовтий та фіолетовий. На цьому було зроблено акцент.

Тож процес композиції здійснювався в послідовності:

1. Виконання пошукових композицій

2. затвердження креативного ескізу
3. розробка колірних ескізів в акрилі та акварелі
4. перенесення затвердженої композиції на формат 60 на 90
5. Знаходження колірних співвідношень
6. Уточнення та прописання пейзажу
7. Завершення та узагальнення всієї роботи

Тож чітке та послідовне виконання кожного етапу, під час створення творчої роботи забезпечило успішний результат авторського твору.

ВИСНОВКИ

У процесі написання дипломної роботи було досліджено теоретичні засади розвитку творчих здібностей учнів середнього шкільного віку розроблено й адаптовано ефективні педагогічні підходи до формування креативного мислення на уроках образотворчого мистецтва.

В актуальності проблеми формування креативного мислення є обґрунтування потреб сучасності освіти, яка зорієнтована на розвитку творчої особистості, здатної до нестандартного мислення, самовираженні та інноваційного підходу до розв'язання різноманітних життєвих і навчальних завдань. Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва є надзвичайно сприятливих для розвитку фантазії, уяви та художнього бачення світу.

На основі аналізу науково-педагогічної літератури з'ясовано сутність понять креативне мислення, творчість, пейзаж, образотворча діяльність. Виявлено, що креативне мислення – це складний процес, що передбачає оригінальність, гнучкість, винахідливість, вміння бачити нові зв'язки на створення не типових образів.

У особливості вікового розвитку учнів у 5 класу свідчать про високу чутливість до візуального, мистецтва, інтерес до експериментування з кольором, формою, змістом. Саме цей період формується основи образного та асоціативного мислення, що дає змогу ефективно застосовувати завдання творчого характеру на уроках.

Експериментальна частина дослідження показало, що впровадження спеціально розробленої методики формування ефективного мислення під час вивчення теми Пейзаж сприяє значному зростанню рівня творчої активності учнів. Розроблені завдання стимулюючи учнів до самостійного пошуку нестандартних художніх рішень, активного використання асоціацій, експериментів із техніками, матеріалами, кольоровою гамою.

Ефективними педагогічними умовами формування креативного мислення є:

1. Використання інтерактивних методів навчання-мозковий штурм, асоціативне малювання, візуальні метафори.
2. Створення ситуацій успіху та заохочення індивідуального стилю.
3. Впровадження міжпредметних зв'язків із літературою, природознавством, музикою.
4. Залучення учнів до аналізу власних та чужих робіт, рефлексії щодо процесу творчості.
5. Організація роботи в парах і групах з метою обміну ідеями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жолдак, В. М. *Психологія творчості школярів*. — Львів: Світ, 2011. — 200 с.
2. Клименко, В. І. *Креативне мислення в сучасній школі: теорія і практика*. — К.: Педагогічна думка, 2020. — 220 с.
Концепція Нової української школи. — МОН України, 2016. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua>
3. Раєвська, Н. В. *Образотворче мистецтво. 5 клас: підручник*. — К.: Генеза, 2022. — 144 с.
4. Хазанова, І. В. *Пейзаж у творчості школярів: методичні поради*. — Тернопіль: Навчальна книга, 2021. — 96 с.
5. Шумілін, С. О. *Креативне мислення: навчальний посібник для педагогів*. — Одеса: ПНПУ, 2019. — 148 с.
6. Верещагіна, Л. І. *Креативне мислення: розвиток і оцінювання в умовах НУШ*. // Початкова школа. — 2020. — № 6. — С. 25–29.
7. Гайдамака, О. Є. *Методика викладання образотворчого мистецтва у середній школі*. — Черкаси: Видавництво ЧНУ, 2019. — 180 с.
8. Драч, І. М. *Творчість у початковій школі: психолого-педагогічний аспект*. — Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2016. — 160 с.
9. Єрмаков, І. Г. *Психологія креативності школярів: теоретичні та практичні аспекти*. — К.: Наукова думка, 2017. — 140 с.
10. Ісаєва, І. М. *Мистецька освіта в НУШ: формування компетентностей і креативності*. — Полтава: Освіта України, 2021. — 102 с.
11. Статті: Буренко, В. В. Формування креативного мислення школярів засобами образотворчого мистецтва // *Педагогічна освіта: теорія і практика*. — 2020. — № 2(38). — С. 78–82.
12. Дяченко, Л. М. Креативне мислення як основа художньо-творчої діяльності учнів // *Образотворче мистецтво в школі*. — 2021. — № 5. — С. 12–17.
13. Коваленко, Н. В. Методичні підходи до розвитку творчих здібностей учнів 5–6 класів у процесі вивчення жанру пейзажу // *Мистецтво та*

освіта. — 2022. — № 3. — С. 25–29.

Петрова, І. С. Креативна освіта в умовах Нової української школи: виклики та перспективи // *Педагогічний дискурс*. — 2021. — № 30. — С. 104–108.

14. Шепель, Л. В. Візуальне мистецтво як платформа розвитку креативних навичок у школярів // *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. — 2022. — № 9(88). — С. 91–94.

15. Мельник, Т. В. Сучасні методи активізації творчої діяльності учнів у процесі малювання пейзажу // *Мистецтво та освіта*. — 2023. — № 1. — С. 30–34.

16. Малишева, Н. А. Використання елементів кольоротерапії для розвитку креативності в учнів середнього шкільного віку // *Практична психологія та соціальна робота*. — 2020. — № 6. — С. 27–31.

ДОДАТКИ

Додаток А. Роботи пошуку:

Додаток Б Пошуковий ескіз

Додаток В. Творча картина

